

Mottagare
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

Datum
2022-11-07

Diarienummer
RS220832

Yttrande Remiss - Begränsningar i möjligheterna för vissa aktörer att få tillstånd att bedriva öppenvårdsapotek (SOU 2022:27) Diarienummer: S2022/02920(Dnr: S2022/02920) – Region Halland

Sammanfattning

Region Halland har inbjudits att lämna synpunkter på remiss av betänkandet Begränsningar i möjligheterna för vissa aktörer att få tillstånd att bedriva öppenvårdsapotek.

Region Halland delar remissens förslag till lag om ändring i lagen (2009:366) om handel med läkemedel. Remissförslaget medför begränsningar i möjligheterna för vårdgivare att beviljas öppenvårdsapotekstillstånd, och därmed äga och driva öppenvårdsapotek. Utöver detta innebär förslaget även begränsningar i möjligheten för den som innehar öppenvårdsapotekstillstånd att äga och driva en vårdgivare.

Region Halland instämmer i de huvudsakliga identifierade riskerna vid gemensamma ägarförhållanden som beskrivs i delkapitel 3.2 och att det utifrån dessa finns behov av att begränsa möjligheterna att bedriva öppenvårdsapotek.

Dock ser Region Halland ett behov av att förtydliga och definiera vad som anses som otillbörliga samarbeten mellan vårdgivare och öppenvårdsapotek. Detta för att inte riskera att förlora lokala samarbeten där patientsäkerheten står i fokus men också att det inte finns utrymme för tolkning som kan leda till otillbörliga samarbeten.

Utredningen identifierar risken för överföreskrivningar och felaktiga föreskrivningar i delkapitel 7.1 men Region Halland efterlyser ett förtydligande gällande samarbeten med digitala vårdgivare och öppenvårdsapotek vid t.ex. receptförnyelse. Detta eftersom det både ur ett antibiotikaresistensperspektiv och ett samhällsekonomiskt perspektiv finns ett värde i att beakta den typ av samarbeten.

Vidare instämmer Region Halland i utredningens bedömning att det bör finnas ett tydliggörande kring begreppet bestämmande inflytande som omnämns i delkapitel 8.4.

Region Hallands kommentarer

Region Halland delar remissens förslag angående ändring i lagen (2009:366) som innebär att det medför begränsningar i möjligheterna för vårdgivare att beviljas öppenvårdsapotekstillstånd, och därmed äga och driva öppenvårdsapotek, och i möjligheterna för den som innehar öppenvårdsapotekstillstånd att äga och driva en vårdgivare.

Region Halland ser att begränsningar i möjligheterna för vissa aktörer att få tillstånd att bedriva öppenvårdsapotek inte har några omedelbara konsekvenser för regionen. Däremot kan begränsningarna ha positiva konsekvenser för regionens invånare i form av ökad och förbättrad patientsäkerhet utifrån de riskbedömningar som utredningen har identifierat. Region Halland ser dock ett behov av att begreppet otillbörliga samarbeten mellan vårdgivare och öppenvårdsapotek förtydligas, eftersom lokala samarbeten som i första hand gynnar patienten annars kan riskera att förloras.

Region Halland delar utredningens bedömning att begreppet bestämmande inflytande som omnämns i delkapitel 8.4 behöver förtydligas. I nuvarande utformning finns det utrymme för tolkning av vad som innefattas av bestämmande inflytande.

Konsekvensutredning

I delkapitel 9.6.1 omnämns konsekvenser för kostnader för läkemedelsförmåner och vårdutnyttjande. Region Halland instämmer i att förslaget inte medför några kostnadsökningar för staten. Däremot efterlyser Region Halland en förtydligande gällande nuvarande samarbeten mellan öppenvårdsapotek och digitala vårdgivare vid gemensamma ägarförhållanden inklusive dotterbolag. Regionen saknar ett ställningstagande hur gemensamma ägarförhållanden kan påverka kostnader för staten, regioner och kommuner. Läkemedelsverket framför i sin rapport att det är oklart om samarbeten avlastar hälso- och sjukvården samt om samarbeten kan påverka läkemedelsförskrivningen, vilket omnämns i delkapitel 5.6.4 samt 5.6.5. Region Halland ser risker med att apotekskedjor fritt kan hänvisa till digitala vårdgivare vid t.ex. förnyelse av recept. Eftersom förskrivaren sannolikt inte har tillgång till patientens fullständiga journal och patientens fulla anamnes kan detta leda till negativa konsekvenser för patienten men också till ökade offentliga kostnader.

Risken för felaktiga förskrivningar omnämns i delkapitel 7.1 och ur ett antibiotikaresistensperspektiv ser Region Halland att det även här finns behov av att beakta friheten för öppenvårdsapotek att hänvisa till digitala vårdgivare. Risken för att antibiotika inte förskrivs i enlighet med rekommendationer ökar när det inte finns möjlighet att utföra relevanta undersökningar och provtagningar på distans. Däremot instämmer Region Halland i att förslaget i sin helhet har positiva konsekvenser för patientsäkerheten och för folkhälsan i stort då det syftar till att minska risken för överförskrivning och icke ändamålsenliga val av läkemedel.

Regionstyrelsen

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Martin Engström
Hälso- och sjukvårdsdirektör